

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/111/2024
Identifikačné číslo spisu:	8612207794
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8612207794.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Slovenskej republiky v mene ktorej konajú LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, Banská Bystrica, Námestie SNP 8, IČO: 36038351, proti žalovaným 1/ LESY HUNKOVCE, s.r.o., Hunkovce č. 8, IČO: 50061968, 2/ R., narodenému T. 3/ X., narodenému T., zastúpeným CREDIS Law s.r.o., Bratislava, Plynárenská 7/B, IČO: 35955341, za účasti intervenienta na žalovanej strane E. F. P., narodeného T. o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. SK-7C/578/2012, pôvodne na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 7C/578/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 17. septembra 2019 sp. zn. 17Co/134/2018, takto

rozhodol:

I. Pripúšťa, aby do dovolacieho konania na miesto žalovaných JAVOR3 s.r.o., so sídlom v Hunkovciach č. 8, IČO: 50967231 a H., rod. P., narodenej T. vstúpili LESY HUNKOVCE, s.r.o., so sídlom v Hunkovciach č. 8, IČO: 50061968 a R. R., narodený T...

II. Dovolanie o d m i e t a.

III. Žalovaným 1/ až 3/ a intervenientovi na žalovanej strane proti žalobkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník rozsudkom z 1. marca 2018 č. k. 7C/578/2012-492 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Humenné z 9. júla 2018 č. k. 7C/578/2012-521 (ďalej aj „súd prvej inštancie“) žalobu zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania. Zamietnutie žaloby zdôvodnil tým, že žalobkyňa v tomto spore neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala existenciu žiadneho nadobúdacieho právneho titulu vo vzťahu k vlastníckemu právu dotknutých nehnuteľností.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 21. mája 2019 sp. zn. 17Co/134/2018 návrhu žalobcu na zmenu strany sporu na strane žalovaného v rozsahu 1/6 spoluvlastníckeho podielu na LV č. XXX, k. ú. W. z O. Z. na M. R. nevyhovel. Návrhu žalobcu na zmenu strany sporu na strane žalovaného v rozsahu 1/6 spoluvlastníckeho podielu na LV č. XXX, k. ú. W. zo žalovanej v 2. rade L.

V. na žalovaného 1/ E.. F. P. nevyhovel. Návrhu žalobcu na zmenu strany žalovaného 1/ v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 2/3 na LV č. XXX, k. ú. W. z E.. F. P. na JAVOR 3, s.r.o., 090 03 Hunkovce 8, IČO 50 967 231, vyhovel.

2.1. V odôvodnení uznesenia odvolací súd uviedol, že v priebehu odvolacieho konania žalobca podaním doručeným odvolaciemu súdu 6. 8. 2018 navrhol zmenu okruhu žalovaných tak, aby do konania súd pripustil vstup L. R., ktorému vznikol spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/6 k sporným nehnuteľnostiam na základe rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 7. 12. 2016 pod sp. zn. 7C/110/2012. Pôvodne bol ako spoluvlastník tohto spoluvlastníckeho podielu evidovaný na liste vlastníctva žalovaný 3/. Žalovaný 3/ ostáva aj naďalej spoluvlastníkom uvedených nehnuteľností, avšak v menšej časti. Ďalej žalobca žiadal, aby súd rozhodol o vstupe žalovaného 1/ do konania namiesto žalovanej 2/ teda, aby žalovaná 2/ v spore viac nevystupovala, pretože došlo k prevodu spoluvlastníckeho podielu žalovanej 2/ na žalovaného 1/. Ďalej podaním doručeným odvolaciemu súdu 27. 11. 2018 žalobca oznámil, že netrvá na návrhu na zmenu subjektov z 1. 8. 2018 v časti vstupe L. do konania. Žiadal v tomto rozsahu, aby do konania už aj s poukazom na pôvodný návrh na zmenu subjektov z 1. 8. 2018 do konania vstúpila M. R., rodená P., ktorej v súčasnosti patrí spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/6, ktorého vlastníkom bol pôvodne žalovaný 3/ O. Z.. V tomto podaní zároveň žalobca žiadal vstup žalovaného 1/, E.. F. P. do konania namiesto žalovanej 2/ (L. V.). Posledným podaním doručeným odvolaciemu súdu 17. 5. 2019 žalobca trval na svojich návrhoch na zmenu subjektov a rozšíril tento návrh o ďalšiu zmenu, a to na strane žalovaného 1/ E.. F. P., a L. V., kde podiel F. P. v rozsahu 2/3 na nehnuteľnostiach získala od žalovaného 1/ spoločnosť JAVOR 3, s.r.o., (viď LV č. T., k. ú. W.).

2.2. V zmysle § 80 CSP je možné rozhodovať o zmene subjektov konania, sporových strán, ku ktorej dochádza výlučne v dôsledku skutočnosti, ktorá nastala po začatí konania. Vzhľadom na to, že zmena bola zo strany žalobcu navrhovaná až v odvolacom konaní, odvolací súd primerane aplikoval citované zákonné ustanovenie pre účely odvolacieho konania. Citované zákonné ust. § 80 CSP sa môže v odvolacom konaní uplatniť len za splnenia týchto podmienok:

1) musí reálne nastať právna skutočnosť, z ktorej je možné vyvodiť prechod práva alebo povinnosti, o ktorých v konaní ide, pričom táto právna skutočnosť nastala po rozhodnutí súdu prvej inštancie, alebo

2) táto právna skutočnosť nastala v konaní na súde prvej inštancie, ale len vtedy, ak na uplatnenie procesného nástupníctva nie je potrebné v odvolacom konaní uvádzať nové skutočnosti alebo dôkazy a súčasne

3) žalobca navrhol zmenu sporových strán ešte pred skončením odvolacieho konania, ešte predtým, ako odvolací súd o veci rozhodol.

2.3. Prvý procesný návrh na zmenu žalovaného bol zo strany žalobcu koncipovaný tak, že žiadal, aby namiesto žalovaného 3/ O. Z. vstúpil do konania L. R., pričom žalobca svoj návrh na zmenu žalovaného 3/ v rozsahu 1/6 podielu na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXX, k. ú. W. odôvodňoval právnou skutočnosťou, a to právoplatnosťou rozsudku Okresného súdu Svidník, sp. zn. 7C/110/2012, ktorý sa stal právoplatným dňa 7. 12. 2016, kde O. Z. bol povinný L. R. vydať časť svojho podielu na nehnuteľnostiach v rozsahu 1/6. V podaní zo dňa 27. 11. 2018 žalobca na zmene žaloby vo vzťahu k L. R. netrval, ale z tých istých dôvodov žiadal, aby do konania vstúpila M. R., rod. P., ktorá prevzala takto získaný podiel od L. R.. Z obsahu spisu a z listín, ktoré boli súdu predložené vyplýva, že M. R. získala podiel po L. R. na základe dedičského rozhodnutia Okresného súdu Svidník pod sp. zn. 5D/297/2017-111, keď L. R. zomrel dňa T. a uznesenie o dedičstve bolo právoplatné dňa 26. 6. 2018. Žalobca účasť M. R. v konaní odvodzuje od právneho nástupníctva po L. R.. L. R. získal podiel od O. Z. na základe rozhodnutia Okresného súdu Svidník, ktoré sa stalo právoplatné dňa 7. 12. 2016, teda v čase prvoinštančného konania pred vyhlásením rozhodnutia prvoinštančného súdu dňa 1. 3. 2018. V takom prípade pre účely odvolacieho konania, aj keď žalobca navrhol zmenu na strane žalovaného, ide o právnu skutočnosť, ktorá nastala dňa 7. 12. 2016, teda pred rozhodnutím súdu prvej inštancie, preto pre účely odvolacieho konania nie je možné k takejto zmene pristúpiť. Keďže k právnej skutočnosti získania podielu právneho predchodcu M. R. došlo pred rozhodnutím prvoinštančného súdu, v odvolacom konaní už zmena okruhu žalovaných v navrhovanom rozsahu nie je prípustná. Mala byť uplatnená ešte v prvoinštančnom konaní vo vzťahu k L. R.. Ďalším návrhom žalobca žiadal, aby súd pripustil zmenu na strane žalovanej 2/ tak, že do konania na jej miesto vstúpi žalovaný 1/, pretože žalovaná 2/ previedla na žalovaného 1/ svoj spoluvlastnícky podiel. V podaní zo dňa 27. 11. 2018 žalobca na tejto zmene trval. Odvolací súd poukázal na to, že z verejne prístupných listín, a to výpisu z listu vlastníctva č. T. vyplýva,

že H. previedla svoj podiel v rozsahu 1/6 na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXX, k. ú. W., na žalovaného 1/ E.. F. P. na základe kúpnej zmluvy, ktorej vklad bol povolený pod V385/2017 dňa 12. 6. 2017. Žalobca zmenu subjektu navrhuje až v odvolacom konaní. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd v celom rozsahu zotrváva na svojom názore, že okrem návrhu žalobcu na pripustenie tejto zmeny je nutné, aby k zmene došlo ešte do rozhodnutia prvoinštančného súdu. Keďže prvoinštančný súd rozhodol rozsudkom dňa 1. 3. 2018, zmena je v odvolacom konaní neprípustná, lebo k zmene došlo 12. 6. 2017 ešte v čase pred prvoinštančným rozhodnutím (1. 3. 2018). Posledným podaním zo 16. 5. 2019 doručeným odvolaciemu súdu 17. 5. 2019 žalobca žiadal, aby súd rozhodol o zmene na strane žalovaného v 1/ rade E.. F. P. (a namiesto súčasnej žalovanej 2/ L. V.) v rozsahu podielu 2/3 tak, že namiesto tohto subjektu bude v konaní vystupovať spoločnosť JAVOR 3, s.r.o., pretože E.. F. P. na túto spoločnosť v roku 2019 previedol svoj spoluvlastnícky podiel v rozsahu 2/3. Podľa § 80 CSP k právnej skutočnosti, ktorá odôvodňuje zmenu žalovaného v 1/ rade na nový subjekt došlo po rozhodnutí prvoinštančného súdu, pred meritórnym rozhodnutím odvolacieho súdu, preto vzhľadom na preukázanú zmenu vyplývajúcu z verejných listín, a to výpisu z listu vlastníctva č. XXX, k. ú. W., odvolací súd navrhovanú zmenu strany sporu na strane žalovaného v 1/ rade pripustil a návrhu vyhovel.

3. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Prešove rozsudkom zo 17. septembra 2019 sp. zn. 17Co/134/2018: (I. výrok) potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie okrem nároku uplatneného voči žalovanému 3/ v rozsahu 1/6; (II. výrok) zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu uplatneného nároku voči žalovanému 3/ v rozsahu 1/6 a súvisiaci výrok o trovách konania medzi žalobcom a žalovaným 3/ a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie; (III. výrok) priznal žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalobcovi s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

3.1. Súd prvej inštancie uplatnený nárok žalobcov posúdil podľa § 132 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ďalej podľa § 1, § 2, § 5 a § 7, § 10, § 11 zákona č. 215/1919 Zbierky zákonov a nariadení, ďalej podľa § 1 ods. 1 písm. a), b), c) a d) zákona č. 142/1947 Zb. Vychádzal z ust. § 132 ods. 1, § 187 ods. 1, 2 CSP, § 191 ods. 1 a § 215 CSP. Predmetom konania bolo určenie, že žalobkyňa je vlastníčkou uvedených parciel zapísaných na LV č. XXX, k. ú. W., v podiele 2/3. Súd prvého stupňa skonštatoval, že podľa aktuálneho listu vlastníctva v čase rozhodnutia súdu žalovaná 2/ (L. V.) nebola vedená ako spoluvlastníčka predmetných nehnuteľností, preto žaloba vo vzťahu k zamietol pre nedostatok jej pasívnej vecnej legitimácie. Žalovaní 1/ a 3/ podľa aktuálneho listu vlastníctva v čase rozhodnutia súdu boli spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností spolu v podiele 1. Žalobca požadoval určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v rozsahu 2/3, teda vo väčšom rozsahu, preto žalobu v časti presahujúcej podiel 1 z predmetných nehnuteľností zamietol opäť pre nedostatok pasívnej vecnej legitimácie žalovaných 1/ a 3/. Žalovaný 1/ bol v čase rozhodovania súdu prvej inštancie spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností v podiele 1/3 a žalovaný 2/ v podiele 1/6. Žalobca požadoval určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam titulom záborového zákona, arizácie, resp. vydržania vo vzťahu k žalovanému 3/ s poukazovaním na pozemnoknižné zápisy pod B11, B12, B13, B15 a B16 z pozemnoknižnej vložky č. XX, k. ú. X. W.. O vlastníckom práve matky pôvodných žalovaných 1/ a 2/ (súrodenci) U. P. bolo rozhodnuté v správnom konaní rozhodnutím Pozemkového úradu Svidník z 13. 7. 1993, č. k. 595/92/93, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16. 7. 1993 (ďalej aj „rozhodnutie pozemkového úradu“) tak, že pozemkový úrad podľa § 9 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde schválil dohodu o vydaní nehnuteľností, ktorú uzavreli dňa 24. 6. 1993 oprávnené osoby U. P., rod. P., nar. T., P., rod. O. nar. T. a povinná osoba Východoslovenské lesy, štátny podnik Košice. U. P. boli vydané nehnuteľnosti - zápisnica č. XX, k. ú. W. v podiele 1/3 a P. V. taktiež v podiele 1/3. Matka žalovaných 1/ a 2/ U. P. následne previedla vlastnícke právo na žalovaných 1/ a 2/ darovacou zmluvou zo dňa 25. 5. 2004, ktorej vklad bol povolený pod V 1050/2004 dňa 29. 9. 2004. Rozhodnutie pozemkového úradu podľa prvoinštančného súdu o schválení dohody o vydaní nehnuteľností je konštitutívnym rozhodnutím o vlastníctve oprávnenej osoby k nehnuteľnosti realizujúcim inštitút zvláštného spôsobu reštitúcie (rehabilitácie) práv pôvodného vlastníka. Ani súd v občianskom súdnom konaní podľa § 80 písm. c) O.s.p. (teraz podľa § 137 písm. c) CSP) nemôže určiť (deklarovať) vlastníctvo inej osobe, pokiaľ nedošlo k zrušeniu rozhodnutia pozemkového úradu (napr. na základe obnovy konania podľa § 64 Zákona o správnom konaní). Pozemkový úrad v zmysle rozhodnutia

zo dňa 13. 7. 1993 konal v rámci svojej právomoci. Matka žalovaných 1/ a 2/ najneskôr právoplatnosťou rozhodnutia pozemkového úradu dňa 16. 7. 1993 vstúpila v dobrej viere do držby predmetných nehnuteľností. Dobrá viera bola založená na objektívnej skutočnosti, ktorou bolo právoplatné rozhodnutie pozemkového úradu, nešlo len o jej subjektívne, ničím nepodložené presvedčenie. Žalobca tým, že uzatvoril s matkou žalovaných 1/ a 2/ dohodu o vydaní nehnuteľností a dohodu o zrealizovaní užívateľských vzťahov k lesným pozemkom, utvrdzoval právnu predchodkyňu žalovaných v jej presvedčení o jej vlastníckom práve. Ak by sa aj právna predchodkyňa žalovaných nestala spoluvlastníčkou predmetných nehnuteľností na základe rozhodnutia pozemkového úradu, nepochybne sa ňou stala ex lege najneskôr dňa 16. 7. 2003 uplynutím 10-ročnej vydržacej lehoty. Súd prvej inštancie argumentáciu žalobcu vo vzťahu k účinkom záboru a arizácie vzhľadom na záväznosť konštitutívneho rozhodnutia pozemkového úradu o vlastníctve právnej predchodkyne žalovaných 1/ a 2/, ktorá originálnym spôsobom nadobudla vlastnícke právo na základe rozhodnutia štátneho orgánu, považoval pre účely tohto konania za právne irelevantnú. Pokiaľ ide o pozemnoknižné zápisy pod B11, B12, B13 v pozemnoknižnej vložke č. XX, k. ú. T. tak zábor neznamenal vyvlastnenie, záborom sa vlastníctvo doterajšiemu majiteľovi neodňalo. Vlastníkom zostal doterajší majiteľ, zábor znamenal „len“ verejnoprávne obmedzenie dispozičných práv vlastníka s majetkom, ktorý podliehal záboru (nález Najvyššieho správneho súdu z 9. 11. 1921). Štát získal právo len preberať a prideľovať zabraný majetok, nemal však povinnosť pozemky prevziať (§ 5 záborového zákona). Vlastnícke právo nebolo zo zákona zrušené. Pri prideľovaní zabranej pôdy sa postupovalo podľa prídelového zákona (81/1920 Zb.). Vlastnícke právo k veľkým pozemkovým majetkom nezaniklo zo zákona, ale až správnym aktom pozemkového úradu, a to pridelením pozemku prídelcovi. Pozemková reforma vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam nebola zrealizovaná, o čom svedčí zápis o jej revízii pod B19. Preto návrhy žalobcu k preukazovaniu zaplattenia prídelovej ceny boli neúčelné. Pokiaľ sa štát rozhodol vykonať právo uvedené v § 5 Záborového zákona, postupoval vo vzťahu k vlastníkom zabraného majetku podľa § 2 a nasl. zákona č. 329/1920 Zb. (náhradový zákon), pričom zákonodarca v celom texte zákona upravuje postup pozemkového úradu k vlastníkom zabraného majetku, teda samotný zábor neznamenal zánik vlastníckeho práva doterajších vlastníkov ex lege. Právni predchodcovia žalovaných nadobudli nehnuteľnosť na základe kúpnopredajnej zmluvy dňa 28. 2. 1934 od X. Z. so súhlasom Ministerstva zemédelství, teda už v čase po tom, kedy v pozemnoknižnej vložke č. XX bola zapísaná poznámka záboru. Pozemky neboli vyňaté zo záboru, aj v prípade ďalšieho prevodu sa vyžadoval súhlas a poznámka záboru zostala zachovaná. Uvedené odporuje tvrdeniu žalobcu, ktorý tvrdil, že štát sa stal s účinnosťou záborového zákona vlastníkom predmetných nehnuteľností. Pozemnoknižný zápis pod B15 a B16 v pozemnoknižnej vložke č. XX, k. ú. X. W. o tom, že pozemkový úrad zamýšľal nehnuteľnosti prevziať podľa zákona č. 46/1940 o pozemkovej reforme a o nútenej správe podľa nariadenia č. 240/1940 Sb. znamenal pre zapísaných vlastníkov obmedzenie nakladania s vlastným majetkom. Neznamenal stratu vlastníckeho práva. Zákon zakázal židom nadobúdať vecné práva na poľnohospodárske nehnuteľnosti, pôdu kupovať, darovať alebo brať do árendy. Tento zákon neznamenal ale stratu vlastníckych práv. Židovskí vlastníci mohli s nehnuteľnosťami nakladať so súhlasom štátneho pozemkového úradu. Z týchto poznámok nie je možné vyvodiť stratu vlastníckeho práva zapísaných osôb. Preto nebolo dôvodné preukazovať, či právni predchodcovia žalovaných si uplatnili reštitučný nárok podľa zákona č. 128/1946 Zb.. To, že pozemková reforma v danom prípade nebola dokončená, svedčí aj zápis pod B19 v pozemnoknižnej vložke č. XX, k. ú. T. podľa ktorého bolo poznamenané, že tieto nehnuteľnosti poverenictvo pôdohospodárstva zamýšľala prevziať, a že tento majetok je predmetom revízie podľa zákona č. 142/1947 Sb. o revízii prvej pozemkovej reformy. Predmetom revízie podľa § 1 ods. 1 písm. b) tohto zákona bol aj zabraný pozemkový majetok, o ktorom doposiaľ nebolo rozhodnuté ani prepustením zo záboru, ani ponechaním podľa § 20 prídelového zákona, a u ktorého doposiaľ nebolo prevedené prídelové konanie. Vzhľadom na to, že majetok podľa vyššie uvedeného zápisu bol predmetom revízie podľa zákona č. 142/1947 Sb. o revízii prvej pozemkovej reformy, uvedené vylučuje opodstatnenosť argumentácie žalobcu o arizácii majetku. Okresný úrad Stropkov svojím rozhodnutím č. 491/99 zo dňa 8. 9. 1999, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23. 2. 2000 potvrdil, že pozemky zapísané v pozemnoknižnej vložke č. XX sú vo vlastníctve pôvodného pozemnoknižného spoluvlastníka pod B14, a to firma Bystrianska drevospracujúca spoločnosť Rosenblüth a Grosz v Humennom v podiele 1/3. Žalovaný 3/ nadobudol svoj spoluvlastnícky podiel dedením po svojom predchodcovi A. R. v dedičskom konaní Okresného súdu Humenné pod sp. zn.

11D/209/2010, pričom rozhodnutím Okresného súdu Humenné sp. zn. 17C/229/2010 z 22. 1. 2010 bolo určené, že tieto nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohom A. R., ktorý bol spoločníkom Bystrianska drevospracujúca spoločnosť Rosenblüth a Grosz v Humennom. Žalobca vo vzťahu k žalovanému 3/ okrem záboru a arizácie argumentoval aj splnením podmienok vydržania podielu 1/3, aj keď v čase vyhlásenia rozhodnutia žalovaný vlastnil podiel len 1/6. Žalobca poukázal na obsah dohody o zreálnení užívateľských vzťahov z 19. 10. 1994, kde v časti II. je uvedené, že zúčastnené strany sa dohodli na rozdelení užívateľských častí nehnuteľností (lesných pozemkov), a to približne v 2/3 pre vlastníčku U. P. a P. V. a približne 1/3 pre Východoslovenské lesy, štátny podnik Košice, ktoré spravujú lesný majetok štátu. Dohodu uzatvárali U. P. a P. V. ako spoluvlastníčky 2/3 nehnuteľnosti a Východoslovenské lesy, štátny podnik Košice. Títo účastníci tvorili obsah zmluvy. Žalobca spravoval podiel 1/3 neznámeho vlastníka Bystrianskej drevospracujúcej spoločnosti Rosenblüth a Grosz v Humennom, čo zodpovedalo zápisu v evidencii nehnuteľnosti. Podpísanie dohody a uvedenie správy lesného majetku štátu v podiele 1/3 nemohlo založiť objektívne dobromyseľný vstup žalobcu do držby uvedených nehnuteľností, čo je podmienkou nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním a túto základnú podmienku vydržania nekonvaliduje ani reálne užívanie nehnuteľností žalobcom a plnenie si povinností vlastníka. U. a P. nakladali so svojimi podielmi a nemohli u žalobcu objektívne vyvolať presvedčenie o vlastníctve podielu 1/3, ktorý im nepatrí. Obsahom predmetnej dohody bolo len zreálnenie užívateľských vzťahov, keďže sa jednalo o podielové spoluvlastníctvo. Cieľom dohody pre U. a Q. bolo reálne vyčlenenie svojho podielu na celom majetku, keďže žalobca užíval predmetný majetok celý. Bol jediný subjekt, s ktorým mohli spoluvlastníčky jednať. Žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal existenciu žiadneho nadobúdacieho právneho titulu vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam, súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol.

3.2. Odvolací súd zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne v rozsahu okrem podielu 1/6 zapísaného na žalovaného 3/. V súlade s obmedzením vyplývajúcim z ust. § 228 ods. 2 CSP platí, že subjektívna závažnosť rozsudku sa vzťahuje na konania, ktoré mali charakter konania podľa § 28 Katastrálneho zákona, ktorým bol na základe zmlúv vykonaný vklad vlastníckeho práva, nie však na základe záznamu, kde sa zaznamenali zmeny vlastníckych vzťahov na základe rozhodnutia štátneho orgánu. V danom prípade potom vo vzťahu k stranám a naliehavom právnom záujme žalobcu na určení podielového spoluvlastníctva k sporným nehnuteľnostiam je potrebné uviesť, že IS., ktorý bol pôvodne podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti v rozsahu 1/6 sa stal pred rozhodnutím súdu prvej inštancie podielovým spoluvlastníkom v rozsahu 2/6, pretože kúpnu zmluvou nadobudol podiel L. V., ktorej vklad bol povolený pod V385/2017 z 12. 6. 2017. L. V. bola stranou sporu aj napriek tomu, že ku dňu vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie už nebola podielovou spoluvlastníčkou. Pri uplatňovaní vlastníckeho práva žalobca v skutkových tvrdeniach odvodzuje svoje vlastníctvo len od právnych predpisov, a to zák. č. 215/1919 Zb. z. a n. a zák. č. 142/1947 Zb.. Úplne opomenul okolnosť, a to uzavretie dohody o vydaní nehnuteľností, ktorá bola uzavretá dňa 24. 6. 1993 medzi oprávnenými osobami U. P., rod. P., nar. T. a P. rod. O., nar. S. a povinnou osobou Východoslovenské lesy, š. p. Košice, kde každej oprávnenej osobe boli vydané nehnuteľnosti zo záp. č. XX, k. ú. W. v podiele 1/3. Následne táto dohoda bola Rozhodnutím Pozemkového úradu Svidník zo dňa 13. 7. 1993 pod č. k. 595/92/93, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 16. 7. 1993 schválená podľa § 9 ods. 2 zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde. Rozhodnutie o schválení dohody o vydaní nehnuteľností patrilo výlučne do kompetencie (právomoci) pozemkového úradu, ktorý z hmotnoprávneho hľadiska skúmal súlad uzavretej dohody, teda aj otázku, či povinná osoba je tou, ktorej vzniká povinnosť vydať nehnuteľnosť, či oprávnenou osobou je tá, ktorej podľa zákona svedčí právo na jej vydanie a skúma aj rozsah a totožnosť vydávaných nehnuteľností s tým, že ak nie sú splnené podmienky na vydanie, dohodu neschválil. Ak dohodu Pozemkový úrad vo Svidníku schválil, v takom prípade nastali konštitutívne následky rozhodnutia a vlastníctvo oprávnených osôb vzniklo právoplatnosťou Rozhodnutia o schválení dohody o vydaní nehnuteľností originálnym spôsobom (reštitúcia, rehabilitácia práv pôvodného vlastníka). Proces rozhodovania Pozemkového úradu vo Svidníku sa riadil podľa zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. Nesprávnosť postupu resp. rozhodnutia bol napadnuteľný len postupom podľa § 244 a nasl. OSP - správne súdnictvo, k čomu nedošlo. Je vylúčené, keďže nebolo preukázané zrušenie rozhodnutia Pozemkového úradu vo Svidníku č. k. 595/92/93, aby súd v Občianskom súdnom konaní na tento stav neprihliadal. Je taktiež neprípustné, aby hoci ako prejudiciálnu otázku, riešil hmotnoprávne dôvody uzavretia dohody o vydaní

nehnuteľností v reštitučnom konaní (obdobne aj uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/97/2009). Od právoplatnosti rozhodnutia o schválení dohody o vydaní nehnuteľností oprávneným osobám, tieto mohli s vydanými vecami nakladať ako s vlastnými bez obmedzenia. Ich vlastníctvo nie je limitované ani prípadným spochybňovaním Dohody o vydaní nehnuteľností a tvrdeným vlastníctvom žalobcu. Z ústavného hľadiska nemožno akceptovať, aby jeden štátny orgán (súd) pri výkone verejnej moci autoritatívne preskúmal (prípadne aj chybné) rozhodnutie iného orgánu verejnej moci (pozemkový úrad). Nadobúdanie vlastníctva rozhodnutím je ovládané princípom právnej istoty. V prípade nadobudnutia vlastníctva rozhodnutím pozemkového úradu o schválení dohody o reštitúcii v prospech oprávnených osôb, ide o originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva, kedy sa neuplatní ani zásada, podľa ktorej nikto nemôže previesť na druhého viac práv ako sám má (ďalej aj „nemo plus iuris“). Tento stav je potrebné zohľadniť ďalej pri posúdení uplatneného nároku žalobcu o určenie vlastníckeho práva. Ustanovenie § 132 OZ vymedzuje spôsoby nadobudnutia vlastníctva k veci. Žalobca má dôkaznú povinnosť v prípade, pokiaľ chce byť v konaní úspešným preukázať, akým spôsobom nadobudol vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam po tom, čo Pozemkový úrad vo Svidníku rozhodol o schválení dohody o vydaní nehnuteľností oprávneným osobám. Keďže žalobca vznik vlastníckeho práva k podielom žalovaných 1/ a 2/ ani netvrdil a ani nepreukázal, správne žalobu súd prvej inštancie žalobu voči týmto žalovaným zamietol. Odvolací súd preto v tejto časti podľa § 387 ods. 1, 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania. Pokiaľ odvolací súd skúmal uplatnený nárok žalobcu voči žalovanému 3/ v rozsahu 1/3, vychádzal zo skutočnosti, že uznesením Okresného súdu v Humennom č. k. 17C/229/2009-22 zo dňa 22. 1. 2010 bol schválený zmier účastníkov konania U., podľa ktorého nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, k. ú. W. patria do dedičstva po neb. A. R.. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 4. 2. 2010. Osvedčením o dedičstve sp. zn. 11D 209/2010 zo dňa 6. 7. 2010 bolo prejednané dedičstvo po poručiťovi A. R., kde podiel poručiťľa na združených pozemkoch v kat. úz. W., zapísaných na LV č. XXX v podiele 1/3 zdedil vnuk poručiťľa O. Z.. V konaní Okresného súdu Svidník sp. zn. 7C 110/2012, ktoré skončilo rozsudkom č. k. 7C/110/2012-282 zo dňa 29. 9. 2016 a právoplatné sa stalo dňa 7. 12. 2016, bolo určené, že EY. je povinný vydať L. ako oprávnenému dedičovi spoluvlastnícky podiel z nehnuteľností k. ú. W., zapísaných na LV č. T., v podiele 1/6. Z uvedeného vyplýva, že podiel O. Z. ostal v rozsahu 1/6 vo vlastníctve tejto osoby, zvyšok v rozsahu 1/6 vlastnícky nadobudol L. R., ktorý zomrel T., po ktorom uvedený spoluvlastnícky podiel zdedila M. R. na základe dedičského uznesenia č. k. 5D/297/2017-111 zo dňa 26. 6. 2018, ktoré sa stalo právoplatné 26. 6. 2018. Žalovaný 3/ (O. Z.) ku dňu vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie nevlastnil podiel v rozsahu 1/3, ale len podiel 1/6 na sporných nehnuteľnostiach. Aj napriek tomu žalobca žiadal vydať nehnuteľnosť v rozsahu väčšom, než ju žalovaný 3/ vlastnil, preto žalobu voči žalovanému 3/ súd prvej inštancie správne zamietol v rozsahu, kde žalovanému 3/ nesvedčilo uplatňované právo žalobcom. Ide o rozsah 1/3, ktorý v tom čase už vlastnil L. R., resp. jeho dedička M. R.. Platí totiž podľa § 217 ods. 1 CSP, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Keďže v čase vyhlásenia z uplatňovaného nároku 1/3 podielu žalovaný O. Z. podiel 1/6 nevlastnil a nedržal, nemohla mu byť uložená povinnosť tento podiel vydať. Preto aj z tejto časti odvolací súd napadnutý rozsudok ako správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. Zvyšná časť podielu O. Z. v rozsahu 1/6 na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. T.. k. ú. W., ktorá ostala predmetom konania súdom prvej inštancie nebola riadne vyhodnotená a v tejto časti rozsudok ostal nepreskúmateľný. Keďže dôvody ochrany vlastníckeho práva k tomuto podielu sú iné ako u žalovaných 1/ a 2/, súd je povinný na ne reagovať v dôvodoch svojho rozhodnutia. Odvolací súd dáva do pozornosti, že žalobca nebol účastníkom konania, kde U. a žalovaný 3/ uzavreli súdny zmier, podľa ktorého nehnuteľnosť (v rozsahu 1/3, teraz 1/6) patrí do dedičstva po neb. A. R., na liste vlastníctva je ako vlastníč zapísaný žalovaný 3/, preto žalobca má naliehavý právny záujem na určení svojho spoluvlastníckeho podielu. Vzhľadom na námietky žalobcu súd prvej inštancie nevyhodnotil, či A. R. reálne mohol alebo nemohol sa stať vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX, k. ú. W. po zaniknutej Bystrianskej drevospracujúcej spoločnosti Rosenblüth a Gross, a či následne je žalovaný 3/ spoluvlastníkom v rozsahu 1/6 týchto nehnuteľností. Preto v tejto časti odvolací súd rozsudok prvoinstančného súdu zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP. Bude úlohou prvoinstančného súdu vyššie označené okolnosti vyhodnotiť; vyhodnotiť, či žalobca sa stal v rozsahu 1/6 podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX k. ú. W.. Až po vyhodnotení skutkových a právnych okolností bude môcť súd vo veci rozhodnúť vrátane trov konania medzi žalobcom a

žalovaným 3/. O trovách odvolacieho konania medzi žalobcom a žalovanými 1/ a 2/ rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 355 ods. 1 CSP a § 362 ods. 1, 2 CSP. V konaní boli úspešní žalovaní 1/ a 2/, preto im odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu (vo výrokoch I. a III.) podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie alternatívne, aby zmenil napadnuté výroky tak, že zruší rozsudok súdu prvej inštancie.

4.1. Dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP vymedzila dovolateľka nesprávnym právnym posúdením veci ohľadom otázky neuplatnenia zásady nemo plus iuris v kontexte prezumpcie platnosti (či nulity) rozhodnutia pozemkového úradu, nepripustením zmeny na strane žalovanej, nesprávnej aplikácie § 228 ods. 2 CSP z čoho vyvodila nedostatky odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, porušenia princípu právnej istoty, rovnosti i práva na spravodlivý proces. Takým spôsobom sa jej nepodarilo náležite uplatniť dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP (viď bod 6. až 8. nižšie).

4.2. K dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP dovolateľka uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri vyriešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), a že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP).

4.2.1. Dovolateľka za rozhodné právne otázky označila: či sa záväznosť rozsudku v zmysle § 228 ods. 2 CSP vzťahuje na prípady, kedy bolo vlastnícke právo nadobúdateľa do katastra nehnuteľností zapísané na základe záznamu? Podľa dovolateľky ide o otázku doposiaľ dovolacím súdom neriešenú a jej správne riešenie má byť kladné. Teda, že uvedené ustanovenie sa vzťahuje na nadobudnutie vlastníckeho práva vkladom i záznamom. V tejto súvislosti poukázala na vec sp. zn. 8Cdo/26/2016, 2Sžr/108/2014; - či v prípade nadobudnutia vlastníckeho práva rozhodnutím pozemkového úradu o schválení dohody o vydaní veci oprávnenej osobe v reštitúcii dochádza k prelomeniu zásady nemo plus iuris? Podľa dovolateľky ide o otázku doposiaľ dovolacím súdom neriešenú a jej správne riešenie spočíva v tom, že zásada nemo plus iuris platí zostáva (neprelomenou) aj pri nadobudnutí vlastníckeho práva na základe rozhodnutia pozemkového úradu, - či v prípade rozhodnutia pozemkového úradu (ne)ide o nulitný správny akt v dôsledku nemožnosti jeho realizácie? Podľa dovolateľky ide o otázku, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. K tomu označila rozhodnutie 6Cdo/309/2012, v zmysle ktorého sa za paakt (nulitný akt) považuje právna alebo faktická nemožnosť realizácie rozhodnutia (V., Správny poriadok, komentár, Heuréka, 2004, str.191). Za dôvod nerealizácie rozhodnutia dovolateľka označila to, že Východoslovenské lesy, š. p. Košice neboli v danom čase vlastníkom vydávaných nehnuteľností s ohľadom na uznesenie Štátneho notárstva v Humennom D 1277/92 z 21. 11. 1992 (poručiteľ H. P., zom. XX. XX. XXXX, dedička nehnuteľnosti v podiele 1/3 je vnučka poručiteľa D. P., nar. XX. XX. XXXX). K prededeniu nehnuteľnosti nemohlo dôjsť, a preto Pozemkový úrad Svidník nebol oprávnený (nemal právomoc) schváliť dohodu o vydaní nehnuteľností. Jeho rozhodnutie má byť považované za nulitné.

4.3. Právny predchodca žalovaného 1/ nepovažoval dovolanie žalobkyne za opodstatnené. Žalobkyňa zotrvala na podanom dovolaní.

4.4. Na návrh žalobkyne z 18. marca 2021 z dôvodu prevodu spoluvlastníckeho podielu dovolací súd pripustil, aby do odvolacieho konania na miesto žalovaných JAVOR3 s.r.o. a L.. vstúpili LESY HUNKOVCE, s.r.o., so sídlom v Hunkovciach č. 8, IČO: 50061968 a R. R., nar. XX. XX. XXXX, Z., K., X., XXXX X. L. (§ 80 CSP).

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana spĺňajúca podmienku obligatórneho zastúpenia v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. b) CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

5.1. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia

inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

5.2. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

5.3. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

5.4. V dôsledku viazanosti dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasivita dovolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

5.5. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

5.6. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

5.7. Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

5.8. Judikatúra dovolacieho súdu vychádza z toho, že nesprávnym právnym posúdením veci nemožno dôvodne uplatniť dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Ide navyše o premisu pre uplatnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 CSP. Je potrebné uviesť i to, že pri identickej právnej otázke je z logických dôvodov vylúčená kumulácia dovolacích dôvodov v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP, lebo nemožno konzistentne tvrdiť, že tu malo dôjsť k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a súčasne, že takáto prax dovolacieho súdu tu nie je, alebo že tu ide o rozdielnu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Dovolacie dôvody majú smerovať ku konaniu a rozhodnutiu odvolacieho súdu (§ 418 CSP). Dovolacie konanie má predovšetkým slúžiť zjednoteniu a tvorbe judikatúry, prípadne k odstráneniu fundamentálnych nedostatkov (vád zmatečnosti), cieľom nemá byť náprava bežných nesprávností pri nachádzaní práva na konkrétny prípad.

5.9. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

6. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu

zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

6.2. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.3. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

7. Dovolací súd posudzoval prípustnosť dovolania vyvodzovanú dovolateľkou z § 420 písm. f) CSP. Táto dovolací dôvod vymedzila nesprávnym právnym posúdením veci súdmi, od ktorého vyvodzovala nedostatky odôvodnenia, porušenie princípu právnej istoty, či rovnosti.

7.1. Pokiaľ dovolateľka nesúhlasila s tým, ako odvolací súd interpretoval právne normy ohľadom určenia vlastníckeho práva [napr. či rozhodnutie Pozemkového úradu Svidník č. 595/92/93 z 13. 07. 1993 o schválení dohody o vydaní nehnuteľností (nie)je nulitným správnym aktom (paaktom); či na uvedené rozhodnutie pozemkového úradu sa (ne)vzťahuje zásada nemo plus iuris; či ustanovenie § 228 ods. 2 CSP sa (ne)vzťahuje na konanie o zázname], z uvedeného hľadiska sa jedná o nesprávne právne posúdenie veci, ktoré nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP (viď judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Napokon je potrebné uviesť i to, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá (I. ÚS 188/06, 9Cdo/293/2021, 9Cdo/324/2021, 9Cdo/174/2022, 9Cdo/3/2023, 9Cdo/13/2023 a iné). Otázka správneho právneho posúdenia veci zostáva nedotknutou pri skúmaní dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

7.2. Pokiaľ žalobkyňa pri svojom právnom posúdení veci prípadne vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP na základe odlišného skutkového stavu veci v dôsledku podľa jej názoru nesprávneho vyhodnotenia dôkazov, nesprávneho zistenia skutkového stavu veci súdmi, [napr. ohľadom či povinná osoba Východoslovenské lesy, š. p. Košice (ne)bola vlastníkom vydávaných nehnuteľností] dovolací súd považuje za potrebné opakovane zdôrazniť, že nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2018, 3Cdo/94/2018, 6Cdo/69/2020, 9Cdo/209/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neutržateľnosti.

7.3. Dovolateľka v dovolaní uvádza dovolacie dôvody (§ 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP), pritom nerozlišuje argumentáciu pre uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP od dovolacieho dôvodu § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, vzájomným zmiešavaním argumentácie (monolitická argumentácia v dovolaní - viď napr. 9Cdo/12/2022, 9Cdo/62/2022, 9Cdo/72/2021, 9Cdo/13/2023 a iné) trpí zrozumiteľnosť, určitosť, jasnosť, súladnosť i právna konzistentnosť prejavu dovolateľky s dopadom na prerokovanie dovolania dovolacím súdom.

7.4. K námietke (ne)prípustenia zmeny žalovanej sporovej strany v odvolacom konaní v dôsledku prevodu vlastníckeho práva dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 371 CSP v zmysle ktorého žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť. Odvolanie slúži na preskúmanie konania a rozhodnutia súdu prvej inštancie, nie na začatie nového konania. Cieľom žalobkyne bolo, aby sa rozhodnutie vzťahovalo aj na nového vlastníka veci, čo bolo zabezpečené postupom žalobkyne v zmysle § 228 ods. 2 CSP (rozšírená

subjektívna záväznosť rozhodnutia), čím stratilo svoje opodstatnenie to, či odvolací súd (ne)správne rozhodol o (ne)prípustí zmeny žalovaného. Uvedeným postupom odvolacieho súdu preto nemohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

8. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, preto ho v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

9. Dovolateľka v dovolaní ako dovolací dôvod uviedla § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP, avšak ich nevymedzila (neodôvodnila) zákonom zodpovedajúcim spôsobom; dovolacie dôvody relevantne obsahovo neuplatnila. Z hľadiska vysvetlenia uvedeného nedostatku dovolací súd uvádza:

9.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9.2. Právny posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 CSP.

9.3. Okrem toho nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, či ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, v ktorých citované ustanovenie dovolanie pripúšťa.

9.4. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia odvolacím súdom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“. Dovolací súd vo svojej súdno-aplikačnej (judikátornej) činnosti k tomu už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne tiež v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017, 6Cdo/123/2017, 7Cdo/140/2017, 9Cdo/315/2020, 9Cdo/2/2021) uviedol, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolateľ by mal: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétného stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

9.5. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. b) CSP je rozhodujúce, že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté, avšak táto otázka doteraz v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. b) CSP, dovolateľ by mal: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) tvrdiť (a prípadne i doložiť), že takáto otázka doteraz nebola riešená odvolacím súdom, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Z logického hľadiska sa vylučuje, aby pre identickú právnu otázku sa mohli uplatniť oba dovolacie dôvody (§ 421 ods. 1 písm. a) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP).

9.6. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená

jasným, zrozumiteľným a nepochybným spôsobom. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnú otázku nastolí.

9.7. So zreteľom na uvedené dovolací súd konštatuje nevymedzenie dovolacieho dôvodu dovolateľkou v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP.

9.8. V prípade otázky ohľadom výkladu § 228 ods. 2 CSP, (t. j. či sa záväznosť rozsudku v zmysle § 228 ods. 2 CSP vzťahuje na prípady, kedy bolo vlastnícke právo nadobúdateľa do katastra nehnuteľností zapísané na základe záznamu) túto nie je možné považovať za otázku rozhodnú, na ktorej odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Súd v žalobe zamietajúcej časti skonštatovali, že žalobkyňa vzhľadom na rozhodnutie pozemkového úradu nepreukázala, že jej svedčí vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Pri žalobe zamietajúcom výroku rozhodnutia založenom na neunesení dôkazného bremena ohľadom preukázania vlastníckeho práva sú okolnosti a právne závery ohľadom subjektívnej záväznosti vyhovujúceho rozhodnutia (i ohľadom formy zápisu do katastra nehnuteľností) len v hypotetickej, či akademickej úrovni, ktoré nie sú spôsobilé zvrátiť dovolaním napadnuté rozhodnutie a privodiť dovolateľke priaznivejšie postavenie. 9.9. V prípade otázky, či pri nadobudnutí vlastníckeho práva rozhodnutím pozemkového úradu o schválení dohody o vydaní veci oprávnenej osobe v reštitúcii sa prihliada na zásadu nemo plus iuris, podľa tvrdenia dovolateľky má ísť o otázku doposiaľ súdmi neriešenú a jej správne riešenie spočíva v tom, že zásada nemo plus iuris zostáva zachovanou (neprelomenou). Podľa názoru dovolacieho súdu otázkou aplikácie tejto zásady sa už zaoberali viaceré rozhodnutia dovolacieho (najmä 4Cdo/57/2006) i ústavného súdu (napr. I. ÚS 549/20154, I. ÚS 151/2016) vrátane rozhodnutia prijatého veľkým senátom dovolacieho súdu (viď nižšie bod 9.9.1. a násl.). Z uvedeného hľadiska dovolateľka náležite nevymedzila dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navyše vymedzenie takej právnej otázky pri nerefektovaní doterajšej súvzťažnej judikatúry nemohlo viesť k jej riadnemu uplatneniu, (a teda ani zodpovedaniu), ale len k vymedzeniu veľmi všeobecnému, bez spochybnenia konkrétneho záveru súdov o originárnom nadobudnutí vlastníckeho práva rozhodnutím pozemkového úradu, a teda neuplatnení zásady nemo plus iuris. Pre ozrejmienie dôležitosti uvedeného deficitu právnej otázky dovolací súd predostiera existujúce právne názory ohľadom originárneho a derivatívneho nadobudnutia vlastníckeho práva vo vzťahu k zásade nemo plus iuris.

9.9.1. Veľký senát obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydal dňa 27. apríla 2021 pod sp. zn. 1VObd/2/2020 (R 56/2021) rozhodnutie, ktorým sa vyjadril k otázke možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka na základe dobrej viery nadobúdateľa a s tým spojeného prelomenia zásady nemo plus iuris. V predmetnom rozhodnutí boli vyslovené mimo iného aj právne názory o derivatívnom (odvodenom) nadobudnutí vlastníctva, kde v zásade platí zásada nemo plus iuris, kým pri originárnom (pôvodnom) nadobudnutí vlastníckeho sa uvedená zásada neuplatní s odôvodnením, že ten kto originárne nadobúda vlastnícke právo, nadobúda ho nezávisle od skoršieho vlastníka.

9.9.2. Zásada nemo plus iuris nepripúšťa nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka. Nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka právna úprava umožňuje v zákonom upravených prípadoch (výnimiek): 1/ neoprávnený dedič (§ 486 Občianskeho zákonníka); 2/ obchodnoprávne vzťahy (§ 446 Obchodného zákonníka); 3/ konkurzné konanie (§ 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii); 4/ prevod cenných papierov (§ 19 ods. 3 zákona o cenných papieroch); 5/ exekúcia (upravené nepriamo v § 140 ods. 2 písm. l) v spojení s § 150 ods. 2 exekučného poriadku). Podľa názoru veľkého senátu zásada nemo plus iuris nie je pri otázke originárneho nadobudnutia vlastníctva relevantná, nakoľko nadobúdateľ neodvodzuje svoje vlastníctvo od vlastníckeho práva skoršieho vlastníka a uplatňuje sa skôr pri derivatívnych spôsoboch nadobudnutia vlastníckeho práva, a to vo forme prevodu. Medzi originárne spôsoby nadobudnutia práva sa zaraďuje vydržanie, vytvorenie novej veci, spracovanie cudzej veci, nadobudnutie zo zákona, nález veci, privlastnenie, oddelenie prírastku veci a pozemkové úpravy. Medzi derivatívne spôsoby nadobudnutia vlastníckeho práva sa zaraďuje prevod alebo prechod vlastníckeho práva veci z pôvodného vlastníka na nadobúdateľa, kedy je nevyhnutné, aby prevodca, či predchodca, bol skutočným vlastníkom veci. Obdobne aj FEČÍK, M. In: ŠTEVČEK, M., DULAK, A., BAJANKOVÁ, J., FEČÍK, M., SEDLAČKO, F., TOMAŠOVIČ, M. a kol. Občiansky zákonník. Komentár. 2. vydanie. C. H. BECK: Praha, 2019, s. 952 až 968; viď aj Klincová, Z., Hamřík, M., Meteňkanyč, O., Mlkvý, M., Křižan, M., a kol. Zásady vecných práv na Slovensku, Bratislava: C.H.Beck, 2023, s.138 a násl.).

9.9.2.1. V rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/57/2006 sa uvádza: ... „V zmysle § 132 ods. 1 Obč. zákonníka

možno vlastníctvo nadobudnúť aj rozhodnutím štátneho orgánu. Nadobudnutie vlastníctva právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu patrí medzi tzv. originárne spôsoby nadobudnutia vlastníctva. Tak tomu je i v prípadoch nadobudnutia vlastníctva oprávnenými osobami podľa reštitučných zákonov, teda aj v prípade rozhodnutia pozemkového úradu o určení vlastníctva podľa ustanovenia § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb., ktoré má konštitutívny charakter. Takéto právoplatné rozhodnutie štátneho orgánu, ktoré konštituuje vlastníctvo, má nutne ako každý originárny spôsob nadobudnutia vlastníctva za následok absolútny zánik vlastníctva predchádzajúceho vlastníka a vylučuje ho...". Podľa uvedeného názoru dovolacieho súdu v prípadoch nadobudnutia vlastníctva oprávnenými osobami podľa reštitučných zákonov, (teda aj v prípade rozhodnutia pozemkového úradu podľa ustanovenia § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb., ktoré má konštitutívny charakter) ide o tzv. originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva.

9.9.3. Uvedené názory majú svoj historicko-právny kontext v úprave o tzv. privilegovanom nadobudnutí vlastníctva, že poctivé derivatívne nadobudnutie hnutelnosti od nevlastníka zakladá vlastníctvo (Codex Theresianus, 43, I, 8). Privilegovaný spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva dobromyseľným nadobúdateľom chráni tohto nadobúdateľa proti všetkým tým, že nadobúdateľ sa stáva vlastníkom a je voči nemu vylúčená vlastnícka žaloba. Obsahom privilégia je prevod vlastníctva. K tomu, aby sa vlastníctvo nadobudlo prevodom sa vyžaduje, aby prevodca bol vlastníkom veci (dominium auctoris), t. j. nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet. Tým sa vlastníkovi spravidla zaistuje, že sa nemusí obávať straty vlastníctva (ak dá vec z ruky). Privilégiom je to, že prevodom sa nadobúda vlastníctvo i keď prevodca nebol vlastníkom veci, (teda je daná výnimka zo zásady nemo plus iuris). „Správne možno uviesť, že dôsledkom uvedeného privilégia nie je prevod (aj keď ide o odovzdanie, Gl.U. n.ř. 3912), ale ide o vznik vlastníctva u nadobúdateľa, aj keď vlastníctvo nemal prevodca; inak povedané ide o nadobudnutie originárne, nie o derivatívne. To vyplýva z toho, že chýbajú oba podstatné znaky derivatívneho nadobúdania: nový vlastník nenadobúda vlastníctvo preto, že ho pred ním mal niekto iný a jeho vlastnícke právo je nezávislé na vlastníckom práve predchodcu." Neprevádza sa vlastníctvo od nevlastníka, ale prevodom nevlastníkovým „prejde" vlastníctvo doterajšieho vlastníka, ktorý svoje vlastníctvo stráca, aj keď sám ho ani nepreviedol, ani nechcel previesť. Uvedené privilégium sa vzťahuje na prípady prevodu vlastníctva, teda nie pre iné prípady, teda ani nie pre prípady prechodu vlastníctva (výrokom úradu správneho alebo súdneho), ani pre prípady originárneho nadobudnutia vlastníctva, (napokon originárne nadobudnutie vlastníctva nastáva tak či tak, bez ohľadu na osobu skoršieho vlastníka). Privilégiom sa nevzťahuje na všetky prípady prevodu vlastníctva, ale len na tri špecifické prípady prevodu (viď F. Rouček, J. Sedláček a kol., komentár k Československému obecnému zákonníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, diel druhý, V Linhart, Praha, CODEX Bohemia 1998, § 316, str. 316 a násl.).

9.9.4. Rozhodnutie o schválení dohody o vydaní nehnuteľnosti je správne rozhodnutie (pozemkového úradu), ktoré potvrdzuje a formalizuje dohodu strán o navrátení vlastníctva nehnuteľnosti v rámci reštitúcií, pričom konštitutívne právne účinky nastávajú jeho právoplatnosťou. Ak pozemkový úrad dohodu neschválil, bolo možné také rozhodnutie napadnúť správnu žalobou na súde. Pre riešenie otázky originárneho alebo derivatívneho nadobudnutia vlastníctva je potrebné skúmať, či vlastnícke právo nadobúdateľa (nie)je závislé na vlastníckom práve predchodcu. Reštitúcie sú právnym procesom prinavrátenia majetku alebo poskytnutia náhrady za jeho neoprávnené odňatie s cieľom zmierniť historické krivdy spôsobené znárodnením a konfiškáciou majetku. Z uvedeného je zrejmé, že dovolateľke sa nepodarilo náležite vymedziť právnu otázku ohľadom zásady nemo plus iuris v prípade reštitučného rozhodnutia pozemkového úradu vydaného v zmysle § 9 ods. 2 a 4 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku a najmä ozrejmiť v čom podľa nej súdy nesprávne právne posúdili otázku o originárnom nadobudnutí vlastníctva.

9.5. K právnej otázke či v prípade dotknutého rozhodnutia pozemkového úradu (ne)ide o nulitný správny akt v dôsledku nemožnosti jeho realizácie, dovolateľka uviedla, že má ísť o otázku, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, konkrétne od rozhodnutia 6Cdo/309/2012. Dovolaťka bližšie nezrejmuje v čom má podľa jej názoru spočívať „nemožnosť realizácie" rozhodnutia, keď ani jej odkaz v kontexte, že Východoslovenské lesy, š. p. Košice nemali byť vlastníkom vecí, uvedené bližšie nevysvetľuje. V dovolateľkou označenom rozhodnutí (6Cdo/309/2012) išlo o posúdenie otázky, či za nesprávny úradný postup ako predpoklad zodpovednosti žalovanej za škodu možno považovať to, že aj po nástupe účinkov tzv. tichého súhlasu M. pokračovalo v konaní,

vyžadovalo zaujať stanovisko k záveru odvolacieho súdu o nulite Rozhodnutia o vznesení námietok. Ak by totiž o nulitu nešlo, nesprávny postup označeného orgánu by nemohol mať za následok zodpovednosť žalovanej za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, ale len prípadnú zodpovednosť za nezákonné rozhodnutie. ... Podľa názoru dovolacieho súdu Rozhodnutie o vznesení námietok nemožno považovať za nulitné, teda za paakt. V právnom poriadku SR chýba všeobecné zákonné vymedzenie pojmu nulita správneho rozhodnutia, resp. vymedzenie väd, ktoré nulitu (ničotnosť) správneho aktu spôsobujú. Judikatúra i teória správneho práva zhodne uvádzajú, že o paakt, ako správny akt, ktorý nevyvoláva zamýšľané účinky, ide vtedy, ak sú jeho vady tak zásadné a zrejmé, že na neho „nemožno hľadiť“ ako na správny akt. Môže ísť napr. o nedostatok právneho podkladu, na základe ktorého sa rozhodovalo, nedostatok právomoci správneho orgánu, najťažšie vady v príslušnosti správneho orgánu, omyl v osobe adresáta a právna alebo faktická nemožnosť realizácie rozhodnutia (por. Soňa Košičiarová, Správny poriadok - Komentár s novelou účinnou od 1. 1. 2004, Heuréka, 2004, str. 191). Od označeného rozhodnutia sa odvolací súd (ani súd prvej inštancie) v tejto veci neodklonil, keď konštatoval, že nezistil pri zohľadnení identických kritérií, aby rozhodnutie pozemkového úradu trpelo nedostatkom zakladajúcim jeho nulitu (paakt). V prejednávanej veci predmetné reštitučné rozhodnutie bolo vydané v rámci zverenej právomoci, nadobudlo právoplatnosť i vykonateľnosť (jeho realizácia bola vynúiteľná), keď podľa súdov nižších stupňov malo dôjsť k vydaniu nehnuteľností a k prinavráteniu vlastníctva, pričom meritórnu správnosť aktu, jeho zákonnosť, [napr. či Východoslovenské lesy, š. p. Košice boli povinnou osobou v zmysle zákona č. 229/1991 Zb., či povinná osoba (ne)mala vydať nehnuteľnosti oprávnenej osobe, resp. či pozemkový úrad (ne)mal schváliť dohodu o vydaní nehnuteľností], nie je oprávnený skúmať súd v civilnom sporovom konaní, ale len správny súd (obdobne napr. 4MCdo/12/2014, 3Cdo/45/2008, 2Cdo/337/2006, 5Cdo/110/2006, R 77/1998, R 65/1995). Súd nezistil, aby rozhodnutie pozemkového úradu trpelo nedostatkom nerealizovateľnosti (nevykonateľnosti), ktorú dovolateľka videla v tom, že Východoslovenské lesy, š. p. Košice neboli vlastníkom vydávaných nehnuteľností. Pokiaľ dovolateľka spochybňuje povinnú osobu v reštitučnom procese (§ 5 zák. č. 229/1991 Zb.), môže sa v takom prípade jednať o vecnú nesprávnosť rozhodnutia verejnej moci, ktorú mohol posudzovať v rámci zverenej právomoci správny súd z hľadiska, či povinná osoba (ne)bola povinným subjektom právnych vzťahov v reštitučnom procese v zmysle zák. č. 229/1991 Zb.. Povinná osoba nemusela byť vlastníkom vydávaných nehnuteľností, mohla byť (aj) ich držiteľom. Mohlo teda ísť aj o právnickú osobu, ktorá mala ku dňu účinnosti zákona k nehnuteľnosti vo vlastníctve Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, Českej republiky alebo Slovenskej republiky právo hospodárenia alebo právo trvalého užívania. Dovolateľka v dovolaní netvrdí, že o takú právnickú osobu v danom prípade nešlo. Tvrdí (len) to, že takto označená povinná osoba nebola vlastníkom vydávaných vecí.

9.5.1. Závery súdov v tejto veci (bod 49. rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s bodom 13. rozhodnutia odvolacieho súdu) ohľadom skúmania nulity individuálneho správneho aktu aplikácie práva vychádzajú z ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a zodpovedajú i odbornej právnickej literatúre (napr. 5Cdo/97/2009, 4Cdo/123/2003, 4Cdo/57/2006, R 220/1950 Zbierky rozhodnutí československých súdov, rozhodnutia bývalého Najvyššieho správneho súdu č. 1457/22, 10303/33). V civilnom sporovom konaní súd môže v rámci predbežnej otázky skúmať, či rozhodnutie orgánu verejnej správy nie je ničotné (nulitné). K tomu viď aj FEČÍK, M. In: ŠTEVČEK, M., DULAK, A., BAJANKOVÁ, J., FEČÍK, M., SEDLAČKO, F., TOMAŠOVIČ, M. a kol. Občiansky zákonník. Komentár. 2. vydanie. C. H. BECK: Praha, 2019, s. 961. V rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/57/2006 sa uvádza: „V súvislosti so spochybňovaním správnosti právoplatného rozhodnutia pozemkového úradu dovolací súd považuje za opodstatnenú námietku dovolateľov poukazujúcu na právny názor, podľa ktorého mimo rámec správneho súdnictva všeobecný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť správneho aktu. Ďalej považuje za potrebné dodať, že jedným zo základných atribútov právneho štátu je princíp právnej istoty, ktorého súčasťou je aj dôvera jednotlivca v rozhodovaciu činnosť orgánov štátu a jeho dobrá viera v správnosť aktov verejnej moci. V zmysle § 132 ods. 1 Obč. zákonníka možno vlastníctvo nadobudnúť aj rozhodnutím štátneho orgánu. Nadobudnutie vlastníctva právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu patrí medzi tzv. originárne spôsoby nadobudnutia vlastníctva. Tak tomu je i v prípadoch nadobudnutia vlastníctva oprávnenými osobami podľa reštitučných zákonov, teda aj v prípade rozhodnutia pozemkového úradu o určení vlastníctva podľa ustanovenia § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb., ktoré má konštitutívny charakter. Takéto právoplatné rozhodnutie štátneho orgánu, ktoré

konštituuje vlastníctvo, má nutne ako každý originárny spôsob nadobudnutia vlastníctva za následok absolútny zánik vlastníctva predchádzajúceho vlastníka a vylučuje ho, pokiaľ však takéto rozhodnutie štátneho orgánu nebolo zákonným spôsobom zrušené. Je totiž základným predpokladom fungovania demokratického právneho štátu a zabezpečenia právnej istoty občanov a ich dôvery v štátne akty, aby právoplatné rozhodnutia štátnych orgánov, na základe ktorých jednotlivec nadobúda vlastníctvo, boli nespochybniteľnou skutočnosťou, ktorá vylučuje požiadavky ktorejkoľvek inej osoby opierajúcej svoje domnelé vlastníctvo o inú (skoršiu) právnu skutočnosť. Nemožno preto akceptovať, aby jeden štátny orgán pri výkone verejnej moci autoritatívne preskúmal a osvedčil, resp. konštituoval v prospech konkrétnej osoby určité právo, na existenciu ktorého sa táto osoba spolieha v dôsledku dobrej viery v správnosť aktu štátu, a aby následne iný štátny orgán, v celkom inom konaní tej istej osobe toto právo odňal ako dôsledok toho, že rozhodnutie, ktoré právo konštituovalo, bolo údajne vadné." Dovolací súd poukazuje, že rozhodnutie sp. zn. 4Cdo/57/2006 dopadá na právne otázky o nulite individuálneho právneho aktu i na zásadu nemo plus iuris. V nastolených právnych otázkach dovolateľka úspešne odklon od ustálenej rozhodovacej praxe v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP neuplatnila a dovolací súd taký odklon ani nezistil.

10. Dovolací súd uvádza, že vymedzenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP nezodpovedá právnej úprave. Ex officio ingerencia dovolacieho súdu majúca za následok reštauráciu dovolacieho dôvodu s novým vymedzením jeho obsahu, patričným komentárom i hľadaním a označením vhodnej judikatúry dovolacieho súdu, by mohla byť neprípustným zásahom narušajúcim samú materiálnu podstatu spravodlivého procesu i princípu rovnosti (vrátane „rovnosti zbraní“) a kontradiktórnosti civilného sporového konania. Z uvedeného plynie, že dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na vlastných domnienkach alebo predpokladoch, nemôže nahradzovať kvalifikovaný servis poskytovaný právnym zástupcom dovolateľa, lebo vymedzenie predmetu a rozsahu dovolania patrí do výlučnej sféry dovolateľa (porovnaj IV. ÚS 372/2020). Ústavný súd v uznesení sp. zn.: I. ÚS 215/2022-15 zo 14. apríla 2022, bod 15. odôvodnenia (tiež I. ÚS 214/2022-14 zo 14. apríla 2022 bod 20.) k odmietnutiu dovolania pre nesplnenie náležitostí zadefinovania dôvodu prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku uviedol, že aj keď jeho súčasná judikatúra uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021). Ústavne konformné riešenie vyžaduje, „aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala, a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť...“ Sťažovateľ, resp. jeho advokát „preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky“ (I. ÚS 115/2020). Za také ale nebolo možné považovať dovolanie v tejto veci.

11. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobkyne, ktorým prípadne mienila namietat' nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

12. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že procesne úspešným žalovaným 1/, 2/ a 3/ proti žalobkyni priznal nárok na ich náhradu v plnom rozsahu, lebo nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa pre ich nepriznanie (§ 257 CSP).

13. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.